

den saa ofte omtalte Erklæring af Udenrigsminister Ihlen i 1919. Vor Stilling med Hensyn til dette Spørgsmaal er derfor meget stærk. Men Spørgsmaalet er nu: Hvorledes vil Overenskomsten indvirke paa denne vor Stilling? Vil den blive folkeretligt svagere, eller vil den blive stærkere? Norge vil jo ikke anerkende Udenrigsminister Ihlens Erklærings folkeretlige Betydning og vil ikke anerkende vor Højhedsret over Østgrønland. Man mener, at med Undtagelse af Angmags-salikdistriktet, som de tidligere har anerkendt, er den øvrige Del af Østgrønland Ingenmandsland. Der er, som oplyst i Folketingsudvalgets Betænkning, rettet en Forespørgsel til vor folkeretlige Ekspert, Professor, Dr. juris Poul Johannes Jørgensen, angaaende Overenskomstens Betydning med Hensyn til Suverænetetsspørgsmaalet. Professoren har derpaa svaret, at der ud fra Forudsætningen om Danmarks Højhedsret over hele Grønland ikke med Overenskomsten er forbundet Betænkneligheder af folkeretlig Art. Professoren mener derhos, at selv om Overenskomsten ikke bringer Danmark den ønskede Anerkendelse af dets Højhedsret, indeholder den dog intet, som kan svække Danmarks Stilling i saa Henseende, ja, at den endog paa Steder snarest hælder noget til dansk Side. Da Professorens Responsum ikke endnu har været tilgængeligt for Landstingets Medlemmer, kender jeg ikke Professorens nærmere Begrundelse af denne Anskuelse, men blot ud fra et almindeligt Lægmandssynspunkt forekommer det mig, at den er meget forstaaelig. Ved Overenskomsten opnaar nogle Personer Rettigheder paa Østgrønland. Der er altsaa nogle, der faar noget. Men saa maa der efter min Mening ogsaa være nogle, der giver noget, og de, der giver, kan ikke være Norge, for Norge har ikke paastaet, at det har nogen Højhedsret over Grønland; altsaa Forudsætningen for denne Overenskomst maa være den, at Danmark har Ret til at give disse Begunstigelser. Derved kan man ganske vist ikke sige, at Norge har anerkendt Danmarks Højhedsret, men jeg forstaaer godt, at Professor Jørgensen kan fastslaa, at Overenskomsten med Hensyn til Retsstillingen snarest hælder noget til dansk Side.

Men nu anføres det fra anden Side, at man fra norsk Side hævder, at Overenskomsten er forenelig med det norske principielle Standpunkt, at Østgrønland er Ingenmandsland, og at det betegner en

Svækkelse af vor Højhedsret. Ja, vel kan Norge sige, at Overenskomsten er forenelig med deres Standpunkt, men med samme Ret kan vi hævde, at Overenskomsten er forenelig med vort principielle Standpunkt, at vi har Højhedsretten. Heri ser jeg ikke noget mærkeligt, thi det er jo en ganske simpel Følge af, at Suverænetetsspørgsmaalet slet ikke berøres af Overenskomsten. Derfor maa Overenskomsten være forenelig med begge Landes principielle Standpunkter. Jeg har faaet den Tro, at den megen Tale om, at Overenskomsten er tvetydig og forsættelig uklar, hidrører fra, at Modstanderne af Overenskomsten stadig vil have, at dens Ordlyd skal have Betydning med Hensyn til Suverænetetsrettigheden. Hvis man ganske simpelt vilde se paa Overenskomsten som den virkelig er, som et Forsøg paa at løse visse praktiske Spørgsmaal, der ikke paa noget Punkt tager Sigte paa Suverænetetsrettigheden, tror jeg, at de fleste Anker om Uklarhed vilde falde bort. Under Behandlingen af Sagen i det andet høje Ting har det ogsaa vist sig, at 3 Partier er enige om, at vor Højhedsret intet Skaar lider ved denne Overenskomst. Vi giver altsaa ikke nogen Ret fra os, vi hævder vor Ret fuldt ud, og det er der altsaa saa godt som Enighed om. Og det er mig en Glæde at fastslaa dette, for det er et Punkt, som mine Meningsfæller og jeg lægger megen Vægt paa.

Men saa spørger man saaledes: Hvorfor skal vi give Norge alle de Indrømmelser, som Overenskomsten giver, og ikke faa noget som helst til Gengæld? Det Spørgsmaal vil jeg belyse lidt nærmere, for jeg kan ikke indse dets Berettigelse. Lige saa ubestrideligt, som det er, at vi med Historiens Ret og i Betragtning af hele vor Virksomhed i Grønland har Krav paa Højhedsretten over hele Grønland, lige saa ubestrideligt mener jeg, det er, at Nordmændene i over 100 Aar uden Indsigelse fra dansk Side har kunnet drive Fangstvirksomhed paa Østgrønlands Kyst, og jeg spørger saa: Vil det saa nu være rigtigt, at vi fratager Nordmændene denne Ret, som de, om jeg saa maa sige, har Hævd paa? Er det ikke ganske rimeligt, at vi indrømmer dem Ret til at fortsætte denne Virksomhed? Men det er netop det, Overenskomsten giver, jeg kunde næsten tilføje: hverken mere eller mindre. Der er dog endnu en lille Begunstigelse. Det er den, der er nævnt i Artikel 5, hvor der tales om Adgangen til at oprette Stationer til Vejvarsling, Telegraf og Telefon og til at indrette Anlæg i videnskabeligt og humanitært